

Prasklá guma

Guma, kterou používají gumičkáři pro pohon svých modelů, není jen tak nějaká guma. Pokud některého uslyšíte bédovat, že dnes létá na gumu z trenýrek, chce tím pouze poukázat na její horší kvalitu. Špičkovou gumu pro pohon volných modelů letadel dokáže „uvařit“ jen pár lidí na světě a opravdu dobrá várka, neboli „šarže“, se povede jen jednou za několik let. O takovou šarži se pak gumičkáři přetahují a pokud ji získají, střeží ji jako oko v hlavě.

Když vidíte, kolik práce a starostí dá takový svazek udělat – musí mít hmotnost s přesností zlomku gramu, musí být pevně navázán, pak důkladně promaštěn, pak zase osušen, tak vám připadá šílené, že se jednou – dvakrát použije a vyhodí. Energie, která se do pár dekegramů gumy při natáčení naakumuluje, dokáže vynést model, vážící téměř desetkrát tolik, do výše 50 až 100 metrů, přičemž v první fázi letu jde o kolmé stoupání.

Natáčení svazku je podívaná sama od sebe – model je při tom upevněn do stojanu pevně ukotveném v zemi. Modelář s ruční vrtačkou upevněnou na opasku gumu vytáhne na několiknásobek původní délky, zavěsí se do svazku a začne natáčet. Jak natáčí, guma se kroutí a přitahuje modeláře, zatínajícího paty do terénu, k modelu ve stojanu. Napětí je vidět nejen na gumě, ale i v grimasách natáčeji. Jak se zvyšuje počet otáček natočených do svazku, na gumě se dělají uzlíky, guma tvrdne a přibližuje se ke své hranici pružnosti a pevnosti.

Samozřejmě se poměrně často stane, že modelář přecení možnosti svazku a ten praskne. Dnes, v době kevlarových trubek, ze kterých je vyrobena „motorová“ část trupu, to není tak velká nehoda – zbytek svazku se nechá s vrtulí vytočit a pak se cucky gumy z trupu vyšourají k tomu vyrobenou tyčkou. Ovšem v dobách, kdy trup byl „žbrdlinkový“ potažený papírem, znamenalo prasknutí svazku v trupu jeho zničení – prostě ozvala se rána, svazek prasknul a trup najednou nebyl, jen kolem stojanu cáry papíru a žbrdlinky. Tím chci naznačit, že natočený svazek má opravdu ukrutnou sílu.

Stalo se v dobách těchto trupů, že jeden gumičkář natáčel svazek ve svém modelu a kolem měl několik přihlížejících. Jeden obzvlášť zvědavý, jak sledoval uzlující se svazek, strkal hlavu téměř k trupu. Když zbývalo jen málo posledních otáček k úplnému natočení svazku, prasknul, rozerval trup, s neztenčenou silou vyrazil ven do míst, kde se nacházela hlava, respektive bujará čupřina horlivého zvědavce. Zde se svazek usadil a jal se uvolňovat energii, tedy rozmotávat uzlíky, přičemž bohužel tím zároveň namotával vlasy své nebohé oběti.

Musel to být asi pocit, jako když Vás skalpují, protože dotyčný začal řvát jak raněný tur, v bolesti pobíhal sem a tam a rukama se pokoušel osvobodit vlasy od svazku. Což ovšem nešlo, několik stovek gumových uzlíků se v husté kštici dokonale zauzlovalo. Teprve kolegové, když jim došlo, co se vlastně stalo, jej chytili, povalili na zem a narychlo sehnanými nůžkami ho zbavili vlasového porostu. Nic jiného prostě dělat nešlo.

Jak nebohá oběť gumového svazku doma vysvětlovala náhlou změnu vizáže, to nevím, ale několik příštích let obcházela natáčeji gumičkáře velkým obloukem.